

Djur i vård- och omsorg

Dokumenttyp	Riktlinje
Dokumentnamn	Djur i vård- och omsorg
Antagen av:	Omsorgsstyrelsen 2021-09-21
Diarienummer	OS 2021 000072
Giltighetstid	Tills vidare
Gäller för	Omsorgsförvaltningen
Sammanfattning	Riktlinjen beskriver vad som gäller om djur ska vistas inom vården och omsorgen
Reviderad	
Dokumentansvarig	Resultatenhetschef vård och omsorg
Webbansvarig	utredare
Publiceras	Extern och intern webb

Vision	Kommunfullmäktige
Mål och budget	Kommunfullmäktige
Policy	KF, KS
Program	KF, KS
Plan	KS, styrelse/nämnd/bolag
Riktlinje	KF, KS, styrelse/nämnd/bolag
Regler	Ansvarig chef
Rutiner	Ansvarig chef

Innehåll

Inledning.....	4
Hund.....	4
Vårdhund	4
Ansvar	5
Riskanalys	5
Personal och brukare	5
Rengörings – och desinfektionsrutiner.....	5
Hälsokontroll och vårdhundens hälsa.....	5
Lokaler	5
Besökares hund	6
Ansvar	6
Vårdhygienisk riskanalys	6
Personal.....	6
Rengörings – och desinfektionsrutiner.....	6
Vårdtagare med egen hund på särskilt boende	6
Ansvar	6
Riskanalys	6
Personal.....	6
Rengörings- och desinfektionsrutiner.....	6
Hälsokontroll och hundens hälsa	6
Närvaro av hund i olika lokaler.....	6
Vårdtagare med egen hund i ordinärt boende.....	7
Ansvar	7
Riskanalys	7
Personal.....	7
Rengörings- och desinfektionsrutiner.....	7
Katt.....	7
Katt på särskilt boende	7
Ansvar	7
Vårdhygienisk riskanalys	7
Personal.....	7
Rengörings – och desinfektionsrutiner.....	7
Vårdtagare med egen katt på särskilt boende.....	8
Ansvar	8
Vårdhygienisk riskanalys	8
Rengöring och desinfektion.....	8
Hälsokontroll och kattens hälsa.....	8
Närvaro av katt i olika lokaler	8
Vårdtagare med egen katt i ordinärt boende.....	8

Ansvar	8
Vårdhygienisk riskanalys	8
Personal.....	8
Rengörings- och desinfektionsrutiner.....	9
Häst.....	9
Ansvar.....	9
Riskanalys	9
Dokumentation och spårbarhet	9
Personal och vårdtagare.....	9
Närvaro av häst i olika lokaler	9
Akvarium	9
Ansvar.....	9
Riskanalys	9
Rengörings- och desinfektionsrutiner	9
Sällskapsfåglar	10
Ansvar.....	10
Riskanalys	10
Dokumentation och spårbarhet	10
Personal och vårdtagare.....	10
Hälsokontroller och burfågeln hälsa	10
Rengörings- och desinfektionsrutiner	10

Inledning

Det blir allt vanligare med djur inom vård och omsorg. Framförallt används vårdhundar som en del i behandling, träning eller social samvaro. Det förekommer också att andra hundar och djur vistas tillfälligt eller permanent i verksamheterna och djur kan på många sätt bidra till ökat välbefinnande för de boende, samtidigt som direkt eller indirekt kontakt med djur innebär ökad risk för att smittämnen sprids. Det är framförallt på tre sätt som risk för smittspridning finns:

1. Sjukdomar eller smittämnen som direkt eller indirekt kan spridas mellan djur och människor, till exempel salmonella och rabies.
2. Djuret kan bli smittat av människan med till exempel multiresistenta bakterier.
3. Djuret kan bli bärare av mikroorganismer utan att själv vara sjukt.

Socialstyrelsen har gett ut en vägledning för hundar i vården. Där skriver de bland annat att en förutsättning för ett lagenligt arbete med hund inom vård och omsorg är att verksamheten följer de krav som finns för ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete, egenkontroll enligt miljöbalken och för ett systematiskt arbetsmiljöarbete. Vidare att det finns många olika risker att ta hänsyn till när en hund används, t ex allergi, smittspridning, fysiska skador och hundräddsla. För varje vård- och omsorgssituation krävs en individuell riskanalys och riskhantering.

På Jordbruksverkets hemsida finns föreskrifter om djurhållning. Regelverket varierar för olika djurarter och personer som hanterar eller håller djur är skyldiga att ta reda på vilka krav som ställs för att djuren i alla lägen ska få en djurskyddsmässigt acceptabel tillvaro. För djur som ska användas inom vård och omsorg innebär det dessutom att man behöver kartlägga riskerna för sjukdom. Det gäller till exempel risker vid exponering för läkemedel och smittämnen, samt risker för skador som kan uppkomma hos djuret i kontakt med den enskilde eller i de lokaler där djuret vistas. Djuret bör med andra ord inte lämnas ensam med barn eller vuxna som på något sätt, medvetet eller omedvetet, kan tänkas skada djuret.

Socialstyrelsens vägledning gäller endast hundar, det saknas vägledning för andra djurslag. Gällande vårdhygien finns rekommendationer som Svensk Förening för Vårdhygien tagit fram och de har använts som underlag för de delar som behandlar just vårdhygien.

I riktlinjen hänvisas till basala hygienrutiner. De hittar du här:

<https://www.vardhandboken.se/vardhygien-infektioner-och-smittspridning/vardhygien/basala-hygienrutiner-och-arbetklader/basala-hygienrutiner/>

Personalens husdjur ska inte vistas i verksamheten.

Avdelningen Höjden på Tallbacken och avdelningarna Konvaljen och Liljan på Björkhagen ska vara djurfria.

Hund

Vårdhund

Att använda en vårdhund i verksamheten kan ge positiva effekter genom att bidra till ökat välbefinnande hos brukarna. Vårdhunden kan bidra till att minska känslan av ensamhet och också öka andra positiva känslor. Hunden har en förmåga att motivera till samspel och aktivitet samtidigt som den kan lugna och trösta vilket gör hunden till ett fantastiskt komplement i vården.

När en verksamhet börjar använda hund måste det ske med hänsyn till både gällande regler och lagar, och till brukarnas individuella behov. Ansvar för ett systematiskt kvalitetsarbete gäller också i de fall ekipaget hyrs in eller på annat sätt kontrakteras av verksamheten. Specialutbildade och certifierade hundar, vårdhundar, kan vistas i verksamheterna men det ska ske under ordnade former.

För att insatser med hund ska ske med säkerhet och god kvalitet är det viktigt att hunden har lämpliga egenskaper och att den är utbildad tillsammans med sin förare. Det behövs tydliga rutiner och såväl arbetet som resultatet ska dokumenteras och systematiskt följs upp för att insatsen ska kunna utvecklas och förbättras. Insatsen ska innehålla individuella sessioner, eventuellt i kombination med gruppaktiviteter. Den kan fungera som en social aktivitet, målinriktad träning eller behandling. Vårdhund kan användas som en allmän insats för alla personer i särskilt boende som vill och för vilka det bedömts lämpligt. Insatsen kan också vara individuellt behovsprövad. Det ska framgå i dokumentationen med vilka individer och i vilka lokaler insatsen skett, inte minst för att kunna utreda en eventuell smittspridning.

För hundar under pågående utbildning som praktiserar i verksamheten är det lämpligt att separata rutiner tas fram.

Det finns flera risker som ansvarig måste ta hänsyn till när en hund används i verksamheten, till exempel allergi, smitta och smittspridning, fysiska skador, hundrädsla och om det finns personer som av olika skäl inte vill komma i kontakt med hundar.

Enligt Socialstyrelsen är verksamhet med hund i vård och omsorg sådan besöksverksamhet som ska anmälas till länsstyrelsen enligt Jordbruksverkets föreskrifter och allmänna råd (SJVFS 2021:5) Blankett för detta finns på Jordbruksverkets hemsida.

Ansvar

Enhetschef beslutar om vårdhund ska användas inom enheten. Enhetschefen ansvarar då för att goda hygienrutiner tas fram för att förebygga smittspridning och ser till att alla informeras om rutinerna. Vårdhundens förare är ansvarig för hundens skötsel och hälsokontroller och är skyldig att följa hygienrutinerna.

Risakanalys

Enhetschef ansvarar för att en individuell riskbedömning görs och för att en skriftlig lokal rutin tas fram. I risakanalysen bör risker kopplade till personalen, brukaren, hunden och lokalen ingå. För stöd i bedömning av riskfaktorer kan MAS kontaktas.

Personal och brukare

Basala hygienrutiner ska följas, händer ska desinfekteras före och efter kontakt med hunden.

Rengörings – och desinfektionsrutiner

Lokala skriftliga rutiner för städning, rengöring och desinfektion ska finnas för att förebygga risk för smittspridning. Vårdhundens tassar och päls torkas av innan besöket på enheten för att minimera nedsmutsning. Material och redskap som används i arbetet med vårdhunden ska tåla att rengöras och desinfekteras.

Hälsokontroll och vårdhundens hälsa

Vårdhundens förare eller ägare ansvarar för att Jordbruksverkets föreskrifter för hund följs. Hunden ska årligen undersökas av veterinär. Om vårdhunden visar tecken på sjukdom eller misstänkt smitta ska den inte vistas i verksamheten.

Lokaler

Kontakter med vårdhund bör i första hand ske i en avgränsad lokal där rengöring och desinfektion av ytor lätt kan göras efter besökets slut. Hunden får vara i brukarens rum om denne godkänner det, men bör inte ligga i sängen hos brukaren. Övriga tillåtna lokaler är korridor och dagrum. Hunden får inte vistas i kök, tvättstugor, hygienutrymmen, desinfektionsrum, läkemedelsrum eller förråd.

Besökarens hund

Anhörigas eller annan besökarens hund som tillfälligt besöker vårdtagaren på särskilt boende bör endast vistas i vårdtagarens lägenhet eller rum. Förutsättningar för en god handhygien för besökaren ska finnas och de ska informeras om detta.

Ansvar

Enhetschef fattar beslut om hund på besök på enheten. Enhetschef ansvarar för att riskanalys görs och att lokala rutiner finns och förmedlas till besökare när hund följer med. Av rutinen bör framgå att hundägaren ansvarar för att hunden är följsam och inte har pågående infektioner.

Vårdhygienisk riskanalys

Enhetschef bör göra en individuell riskbedömning och överväga de risker för smitta som kan finnas när vårdtagare och personal kommer i kontakt med hunden. För stöd i bedömning av riskfaktorer kan MAS kontaktas.

Personal

Personalen bör inte ha fysisk kontakt med hund på besök. Om det sker ska basala hygienrutiner följas, notera särskilt att händerna ska desinfekteras före och efter kontakt med hunden.

Rengörings – och desinfektionsrutiner

Lokala skriftliga rutiner för städning, rengöring och desinfektion ska finnas för att förebygga risk för smittspridning. Besökaren ansvarar för att ha med egen vattenskål till hunden, skålen ska rengöras hemma.

Vårdtagare med egen hund på särskilt boende

Ansvar

Enhetschef fattar beslut om förekomst av egen hund inom sitt område. En tydlig ansvarsfördelning i omhändertagandet av hunden ska finnas. Hundägaren är ansvarig för hundens skötsel och hälsa samt är skyldig att följa de uppsatta hygienrutinerna. Det ska finnas en tydlighet i vem som ansvarar för hundens skötsel om hundägaren är förhindrad. På Jordbruksverkets hemsida finns föreskrifter om hur hundar ska tas om hand. Där framgår till exempel att de ska ha en ren och torr liggplats, hur stor yta måste ha och i vilka situationer det är tillåtet att binda upp hunden. Hundägaren ansvarar för att informera dem som kommer i kontakt med hunden om den misstänks ha någon sjukdom eller smitta.

Riskanalys

Enhetschef ansvarar för att en riskanalys utförs och att en skriftlig lokal rutin tas fram. I riskanalysen bör risker kopplade till personalen, brukaren och hunden ingå. I riskbedömningen bör vårdtagarens förmåga att följa fastställda hygienregler vägas in. En plan bör finnas för vad som ska ske med hunden vid eventuell sjukdom eller smitta hos vårdtagare eller hund. För stöd i bedömning av riskfaktorer kan MAS kontaktas.

Personal

Personal som kommer i kontakt med hunden ska följa basala hygienrutiner, notera särskilt att händer ska desinfekteras före och efter kontakt med hunden.

Rengörings- och desinfektionsrutiner

Mat och vattenskålar diskas regelbundet i vårdtagarens eget utrymme, i diskmaskin, alternativt handdiskas med diskborste avsedd endast för detta.

Hälsokontroll och hundens hälsa

Hunden bör årligen genomgå hälsokontroll av veterinär. Hundägaren är ansvarig för att Jordbruksverkets föreskrifter för hundhållning följs.

Närvaro av hund i olika lokaler

Hunden bör endast vistas i vårdtagarens rum eller lägenhet samt utomhus.

Vårdtagare med egen hund i ordinärt boende

Ansvar

Hundägaren är ansvarig för att de uppsatta hygienrutinerna följs samt att Jordbruksverkets föreskrifter för hundhållning följs. En tydlig ansvarsfördelning i omhändertagandet av hunden ska finnas.

Riskanalys

Enhetschef ansvarar för att en riskanalys utförs och att en skriftlig lokal rutin tas fram. I riskanalysen bör risker kopplade till vårdpersonalen, vårdtagaren och hunden ingå. I riskbedömningen bör vårdtagarens förmåga att följa fastställda hygienregler vägas in. En plan bör finnas för vad som ska ske med hunden vid eventuell sjukdom eller smitta hos vårdtagare eller hund. För bedömning av riskfaktorer kan MAS kontaktas för rådgivning.

Personal

Personal som kommer i kontakt med hunden ska följa basala hygienrutiner, notera särskilt att händer ska desinfekteras före och efter kontakt med hunden.

Rengörings- och desinfektionsrutiner

Lokala rutiner för städning, rengöring och desinfektion kan behöva utarbetas.

Katt

Katt på särskilt boende

Katter kan inte tränas så att en helt säker interaktion med vårdtagare uppnås. Utifrån ett strikt vårdhygieniskt synsätt bör huskatt, dvs en katt som bor i verksamheten, inte förekomma på särskilt boende eller korttidsboende. Det finns dock andra värden, som att en katt på avdelningen sprider hemtrevnad och blir ett gemensamt samtalsämne för de boende och personalen. Katten bidrar till att öka de boendes rörlighet då de böjer sig för att klappa katten och rör sig för att släppa ut/in katten. Katten kan avleda oro och vissa katter kan finnas med vid vak när den sista stunden kommer.

En förutsättning för att katt ska få finnas i verksamheten är att de boende är överens om att katten ska finnas där och att ingen är allergisk. Om någon medarbetare uppvisar allergi måste hänsyn tas till denne och enhetschefen ansvarar då för att hitta en lösning som fungerar. Katten får inte lämnas ensam med vårdtagare som, medvetet eller omedvetet, riskerar att skada katten.

Ansvar

Enhetschef fattar beslut om katt på avdelningen med tanke på utrymme och djurets välbefinnande. En tydlig ansvarsfördelning i omhändertagandet av katten behöver utarbetas för att säkerställa att Jordbruksverkets föreskrifter för katt följs. Det ska vara klarlagt vem som ansvarar för den dagliga skötseln såsom vem som ger katten mat, tömmer kattlådan och, om det är en utekatt, släpper ut/in katten. Likaså ska det vara klarlagt vem som ser till att katten kommer till veterinär, både vid eventuell sjukdom och för årlig hälsokontroll. Katten ska vara vaccinerad mot kattpest.

Vårdhygienisk riskanalys

Enhetschef bör göra en individuell riskbedömning och överväga de risker för smitta som kan finnas när vårdtagare och personal kommer i kontakt med katten. För stöd i bedömning av riskfaktorer kan MAS kontaktas.

Personal

Basala hygienrutiner ska följas, notera särskilt att händerna ska desinfekteras före och efter kontakt med katten.

Rengörings – och desinfektionsrutiner

Lokala skriftliga rutiner för städning, rengöring och desinfektion ska finnas för att förebygga risk för smittspridning. Kattens skålar ska rengöras med borste särskilt avsedd för detta.

Vårdtagare med egen katt på särskilt boende

Ansvar

Enhetschef fattar beslut om katt inom sitt område. En tydlig ansvarsfördelning i omhändertagandet av katten behöver utarbetas. Kattägaren är i första hand ansvarig för katten och att Jordbruksverkets föreskrifter för katt följs. Av föreskrifterna framgår bland annat att katten ska ha en miljö där den, att den ska ha en egen liggplats, möjlighet att klättra, klösa och vässa sina klor och att den ska ha ställen att gömma sig på. För katter som alltid är inomhus är det särskilt viktigt att de blir aktiverade eller får någon annan typ av sysselsättning samt att de får mental stimulans och möjlighet att tillgodose sitt födosöks- och jaktbeteende. Kattägaren ska följa de lokala hygienrutinerna. Hur katten ska skötas och vem som tar ansvar för den om djurägaren är förhindrad ska vara klarlagt innan katten flyttar in.

Vårdhygienisk riskanalys

I ledningssystemet för systematiskt kvalitetsarbete anges att för varje vård- och omsorgssituation krävs en individuell riskanalys och riskhantering. Detta gäller också för vårdtagare med egen katt på särskilt boende. Riskanalysen dokumenteras. Enhetschef ansvarar för att riskanalysen görs och att en skriftlig lokal rutin tas fram på enheten. I analysen kopplas risker till vårdpersonalen, vårdtagaren och katten.

I bedömningen vägs vårdtagarens förmåga att följa fastställda hygienrutiner in. För bedömning av riskfaktorer kan MAS kontaktas för råd. En plan bör finnas för vad som ska ske med katten vid eventuell sjukdom eller smitta hos vårdtagare eller katt.

Rengöring och desinfektion

Personal som kommer i kontakt med katt och kattlåda ska följa basala hygienrutiner, det vill säga tvätta och desinfektera händerna efter byte av kattsand och rengöring av kattlåda. Händerna ska desinfekteras före och efter kontakten med katten.

Mat- och vattenskålar diskas regelbundet i vårdtagarens egen diskmaskin eller handdiskas med diskborste endast avsedd för detta.

Hälsokontroll och kattens hälsa

Katten bör årligen genomgå hälsokontroll av veterinär och vara vaccinerad mot kattpest. Kattägaren eller annan utsedd person är ansvarig för att katten undersöks av veterinär vid sjukdom.

Närvaro av katt i olika lokaler

Katten bör endast vistas i vårdtagarens rum eller lägenhet samt utomhus om utgång finns i direkt anslutning.

Vårdtagare med egen katt i ordinärt boende

Ansvar

Kattägaren är ansvarig för katten och att Jordbruksverkets föreskrifter för katt följs.

Vårdhygienisk riskanalys

I ledningssystemet för systematiskt kvalitetsarbete anges att för varje vård- och omsorgssituation krävs en individuell riskanalys och riskhantering.

Katten ska till exempel inte komma i kontakt med öppna sår, sårvårdsmaterial eller personalens skyddsutrustning. I bedömningen vägs vårdtagarens förmåga att följa fastställda hygienrutiner in. För bedömning av riskfaktorer kan MAS kontaktas för råd. En plan bör finnas för vad som ska ske med katten vid eventuell sjukdom eller smitta hos vårdtagare eller katt.

Personal

Personal som kommer i kontakt med katt och kattlåda ska följa basala hygienrutiner, det vill säga tvätta och desinfektera händerna efter byte av kattsand och rengöring av kattlåda. Personal ska använda plastförkläde vid nära kontakt med katten. Händerna ska desinfekteras före och efter kontakt med katten.

Rengörings- och desinfektionsrutiner

Lokala rutiner för städning, rengöring och desinfektion kan behöva utarbetas.

Häst

Ansvar

Ansvarig chef ansvarar för att riktlinjer finns för besöksverksamhet för häst. Besöksverksamheten bör regleras med avtal med hästens ägare eller djurskötare. Hästens ägare eller djurskötare ansvarar för att hästens hälsa är god och utan några pågående infektioner. Jordbruksverket har föreskrifter för hästhållning.

Risakanalys

Enhetschef ansvarar för att en riskanalys utförs och att en skriftlig lokal rutin tas fram. I riskanalysen ingår de risker som kan uppstå i mötet mellan vårdtagare och häst. För bedömning av riskfaktorer kan MAS kontaktas för råd.

Dokumentation och spårbarhet

Dokumentation av kontakt med häst är viktigt utifrån behovet av att kunna utreda en eventuell smittspridning. Det bör framgå i dokumentationen för vilka individer och i vilka lokaler besöken skett.

Personal och vårdtagare

Före kontakt med häst bör personal och vårdtagare desinfektera händerna. Efter kontakt med häst ska personal och vårdtagare tvätta händerna med flytande tvål och vatten. Därefter ska händerna desinfekteras.

Närvaro av häst i olika lokaler

Möten med häst bör arrangeras utomhus eller i stallbyggnader. Fördelen med möten utomhus är att hästen då utsätts för mindre risk för smitta från vårdmiljön. För häst är utomhusmiljön lämpligare än vårdlokaler ur djurskyddssynpunkt.

Akvarium

Ansvar

Enhetschef fattar beslut om akvarium får finnas på enheten. En tydlig ansvarsfördelning i omhändertagandet av akvariet ska utarbetas. Ägaren av akvariet är ansvarig för akvariets skötsel och att Jordbruksverkets föreskrifter för akvariefiskar följs. Av föreskrifterna framgår till exempel hur stort akvariet måste vara, att det är förbjudet att ha klotformade akvarium samt vilken kvalitet vattnet måste ha. Ägaren är också skyldig att följa de uppsatta hygienrutinerna.

Risakanalys

Enhetschef ansvarar för att en riskanalys utförs och att en skriftlig lokal rutin tas fram i verksamheten. I riskanalysen ingår risker kopplade till vårdtagare och fiskar. För stöd i bedömning av riskfaktorer kan MAS kontaktas.

Rengörings- och desinfektionsrutiner

Särskilt utbildad personal med adekvat utrustning bör i första hand anlitas för rengöring av akvariet. Om vårdpersonal får ansvar för rengöring av akvariet ska tydliga rutiner för rengöring utformas och adekvat skyddsutrustning användas.

Sällskapsfåglar

Ansvar

Enhetschef fattar beslut om förekomst av sällskapsfåglar inom sitt område. En tydlig ansvarsfördelning i omhändertagandet av fågeln och fågelburen bör finnas. Fågelägaren är ansvarig för att Jordbruksverkets föreskrifter för sällskapsfåglar följs. Av föreskrifterna framgår bland annat att miljön i buren eller fågelhuset ska vara sådan att fåglarna kan sysselsätta sig med. Saker som att flyga mellan pinnar, klättra, gnaga på saker eller leta efter mat stimulerar dem att utföra sina naturliga beteenden. Varje dag bör fåglarna även ha tillgång till ett utrymme där de kan flyga fritt.

Risikanaly

I ledningssystemet för systematiskt kvalitetsarbete anges att för varje vård- och omsorgssituation krävs en individuell riskanalys och riskhantering. Detta gäller även införskaffande av sällskapsfåglar. Riskanalysen dokumenteras och ska omfatta risker kopplade till de boende, besökare, personal samt fåglarna. Enhetschef ansvarar för att riskanalysen utförs och att en skriftlig lokal rutin tas fram på enheten. Vårdhygieniska risker som särskilt bör tas i beaktande är exempelvis exponering för fjädrar, damm, foder och fågelträck. För stöd i bedömning av riskfaktorer kan MAS kontaktas.

Dokumentation och spårbarhet

Dokumentation av kontakt med sällskapsfågel är viktigt utifrån behovet av att kunna utreda en eventuell smittspridning.

Personal och vårdtagare

Vårdpersonal kan hantera fåglarna och fågelburen med tydliga vårdhygieniska rutiner som inkluderar adekvat skyddsutrustning. Personal och vårdtagare som kommer i kontakt med fågel och fågelbur ska följa basala hygienrutiner det vill säga tvätta och desinfektera händerna efter kontakt med fågel och efter rengöring av bur.

Hälsokontroller och burfågels hälsa

Jordbruksverkets föreskrifter för sällskapsfåglar ska följas.

Rengörings- och desinfektionsrutiner

Rengöring av fågelburar bör ske i lämpligt utrymme för att minska risken för att damm som innehåller fågelspillning når vårdtagare.